

DOKUMENTACJA
BADAŃ PODŁOŻA GRUNTOWEGO

dla poszerzenia jezdni ul. Spychalskiego od ul. Parkowej

do zjazdu na działkę 52/6 w ramach zadania:

„Wykonanie objazdu i remontu dróg objazdowych

dla zamkniętego mostu w ciągu ul. Niemodlińskiej”

w Opolu

Nr arch.: Z – 4223

Inwestor: Miejski Zarząd Dróg w Opolu

ul. Obrońców Stalingradu 66

45 – 512 Opole

Zleceniodawca: Pracownia Projektowa Dróg, Mostów i Konstrukcji Budowlanych

„DROMBUD” s.c. Janusz i Renata Maślankiewicz

ul. Szafirowa 5

45 - 425 Opole

Geolog dokumentujący:

mgr Barbara Szydelko

upr. geol. 070720

V-1452

GEOLOG
mgr Barbara Szydelko
Upr. geol. 070720
V-1452

mgr inż. Elżbieta Falkiewicz

Falkiewicz

Zakład Usług Geologicznych

„GRUNT” s.c.

Szydelko Barbara, Sebastian
45-054 OPOLE, ul. Grunwaldzka 3a
tel./fax 077 453 64 52, tel. 453 99 63

SPIS TREŚCI

Wstęp

- 1. Zakres prac**
- 2. Położenie, morfologia i charakterystyka ogólna terenu**
- 3. Budowa geologiczna**
- 4. Warunki wodne**
- 5. Geotechniczna charakterystyka gruntów**
- 6. Wnioski**

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW GRAFICZNYCH

- 01 Mapa orientacyjna w skali 1:10 000**
- 02 Mapa dokumentacyjne w skali 1 : 500**
- 03 Karty dokumentacyjne otworów geotechnicznych**
- 04 Zestawienie parametrów geotechnicznych**
- 05 Karty wyników badań sondą DPL**
- 06 Karta wyników badań lekką płytą dynamiczną LFG**
- 07 objaśnienia znaków i symboli**

Wstęp

Dokumentację opracowano na zlecenie Pracowni Projektowej Dróg, Mostów i Konstrukcji Budowlanych „DROMBUD” s.c. Janusz i Renata Maślankiewicz, 45 – 425 Opole, ul. Szafirowa 5. Inwestorem zadania jest Miejski Zarząd Dróg w Opolu, 45 – 512 Opole, ul. Obrońców Stalingradu 66.

Przedmiotem opracowania jest określenie warunków gruntowo – wodnych w podłożu terenu wzdłuż drogi powiatowej nr 2002 O – ulicy Spychalskiego w Opolu, w związku z projektowanym poszerzeniem jezdni na odcinku od ul. Parkowej do zjazdu na działkę 52/6 w ramach zadania: „Wykonania objazdu i remontu dróg objazdowych dla zamkniętego mostu w ciągu ul. Niemodlińskiej”.

Wg planu sytuacyjnego koncepcji inwestycja polegać będzie na poszerzeniu istniejącej jezdni o jeden pas ruchu przy południowej krawędzi drogi oraz przesunięciu chodnika dla pieszych.

Projektowany obiekt należy do I kategorii geotechnicznej w prostych warunkach gruntowo - wodnych.

Podstawę prawną opracowania stanowią przepisy Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. 2012 poz. 463).

1. Zakres prac

Zakres prac badawczych został podany przez Zleceniodawcę. Zgodnie z powyższym przeprowadzono następujące prace:

- wytyczenie otworów geotechnicznych w nawiązaniu do istniejących szczegółów terenowych zgodnie z treścią planu sytuacyjno – wysokościowego w skali 1:500 dostarczonego przez Zleceniodawcę z ustaleniem rzędnych powierzchni w miejscach wierceń z interpolacji kartometrycznej na podstawie ww. planu,
- 4 otwory geotechniczne o głębokościach 2,3 – 3,0 m ppt. i łącznym metrażu 11,3 mb. Otwory wykonane zostały ręcznie, systemem „na sucho”, świdrem rurowym $\phi 3,5'$, poprzedzone wykopami BHP do głębokości 0,7 – 1,0 m ppt. w celu uniknięcia naruszenia uzbrojenia podziemnego. Zgodnie z wytycznymi otwory zlokalizowane zostały w obrębie chodnika przylegającego do jezdni od strony południowej. Po zakończonych pracach zagęszczono podbudowę pod kostką i ponownie ułożono kostkę brukową przywracając stan pierwotny. Otwór nr 3 zakończono na głębokości 2,3 m ppt. z uwagi na brak możliwości dalszego wiercenia,

- sondowania dynamiczne lekką sondą DPL w dwóch punktach – łącznie 2,5 mb sondowania,
- badania modułu dynamicznego lekką płytą dynamiczną we wszystkich otworach na głębokościach 0,5 i 0,8 m ppt. – łącznie 8 pomiarów,
- badania makroskopowe przewiercanych gruntów oraz obserwacje wody gruntowej w otworach,
- prace kameralne, które objęły:
  - analizę wyników badań terenowych,
  - opracowanie graficzne mapy orientacyjnej (Zał. Nr 01), mapy dokumentacyjnej (Zał. Nr 02), kart dokumentacyjnych otworów geotechnicznych (Zał. Nr 03.01-03.02), kart wyników badań sondą DPL (Zał. Nr 05), zestawienia wyników badań lekką płytą dynamiczną LFG (Zał. Nr 06).
  - ustalenie wyprowadzonych parametrów fizyko-mechanicznych gruntów dla wydzielonych warstw geotechnicznych na podstawie wyników badań terenowych oraz przez korelację z PN-81/B-03020 (Zał. nr 04),
  - opracowanie części tekstowej.

Prace terenowe przeprowadzone zostały w dniu 11.12.2015r. pod nadzorem geologicznym Michała Golińczaka i autorki opracowania.

Całość prac zawarta jest w części graficznej i tekstowej dokumentacji.

2. Położenie, morfologia i charakterystyka ogólna terenu

Teren badań zlokalizowany jest w Opolu wzdłuż drogi powiatowej nr 2002 O – ulicy Spychalskiego w zachodniej części miasta, w dzielnicy Zaodrze. Badaniami objęty został odcinek ulicy od skrzyżowania z ul. Parkową do zjazdu na działkę 52/6, przeznaczony do poszerzenia na pas ruchu.

Wzdłuż ulicy Spychalskiego znajduje się zabudowa mieszkalna wielorodzinna, lokale handlowo – usługowe, przystanki autobusowe oraz miejsca postojowe dla samochodów osobowych. Po obu stronach jezdni znajdują się chodniki dla pieszych.

Do ulicy Spychalskiego od strony centrum miasta prowadzi Most Piastowski przez Odrę przepływającą w odległości ok. 180 m na wschód, natomiast od strony ul. Niemodlińskiej – Most Zaodrzański przez Kanał Ulgi przepływający w odległości ok. 60 m na zachód od terenu badań.

Ulica Spychalskiego obecnie jest drogą o nawierzchni asfaltowej, dwukierunkową, dwupasmową, z wydzielonymi odcinkami dla ruchu rowerowego oraz dla postoju autobusów

miejskich. Otwory wykonane zostały w miejscach planowanego poszerzenia jezdni – obecnie stanowiących chodnik dla pieszych z kostki brukowej, przylegający do jezdni od strony południowej.

Powierzchnia drogi na badanym odcinku jest generalnie płaska, ukształtowana nasypami związanymi z budową drogi. Bezwzględne rzędne powierzchni terenu w miejscach wierceń wynoszą od 152,20 m npm. dla otworu nr 1 do 152,70 m npm. dla otworu nr 4.

Według podziału fizycznogeograficznego Kondrackiego teren badań położony jest w mezoregionie Pradolina Wrocławska w obrębie makroregionu Nizina Śląska.

Lokalizacja terenu badań została przedstawiona na mapie orientacyjnej w zał. nr 01, natomiast szczegółowa lokalizacja otworów na mapie dokumentacyjnej w załączniku nr 02.

3. Budowa geologiczna

W podłożu terenu badań rozpoznany do głębokości 3,0 m ppt. nawiercono utwory czwartorzędowe okryte warstwą gruntów nasypowych.

Utwory **czwartorzędowe** wykształcone są jako *holoceńskie* osady rzeczne budujące dolinę rzeki Odry, w miejscach rozpoznania wykształcone jako piaski średnioziarniste, miejscami przewarstwione piaskami gliniastymi, przykryte warstwą mad rzecznych o miąższości 0,30 – 0,50 m, reprezentowanych przez piaski gliniaste i gliny pylaste zwięzłe. Utwory czwartorzędowe nie zostały przewiercone do głębokości rozpoznania, tj. do 3,0 m ppt.

Grunty rodzime przykryte są warstwą **gruntów nasypowych** związanych z budową drogi. Warstwę przypowierzchniową określono jako **nasyp budowlany** – kostka brukowa o grubości 0,06 m na podbudowie z piasku średniego o grubości 0,04 – 0,09 m. Poniżej w otworze nr 4 zalega warstwa z tłuczni o miąższości 0,32 m.

Poniżej występują **nasypy niebudowlane**: do głębokości 0,60 – 1,30 m ppt. jest to nasyp piaszczysto – żwirowo – gruzowy, a niżej nasyp gliniasty z gruzem. Grunty nasypowe w miejscach wierceń sięgają do głębokości 1,90 – 2,60 m. W otworze nr 3 gruntów nasypowych nie udało się przewiercić.

4. Warunki wodne

Podczas prowadzenia prac polowych stwierdzono występowanie poziomu wody gruntowej w czwartorzędowych piaskach budujących dolinę rzeki Odry. Zwierciadło tego poziomu o charakterze swobodnym nawiercono jedynie w otworze nr 1 na głębokości 2,90 m ppt., odpowiadającej rzędnej 149,30 m npm.

We wszystkich otworach, w obrębie słaboprzepuszczalnych nasypów gliniastych oraz rodzimych mad rzecznych zaobserwowano sączenia wód gruntowych występujące na głębokościach 1,30 – 2,90 m ppt.

Aktualny poziom zwierciadła wody w podłożu przyjąć należy jako niski, spowodowany niedoborem opadów na przestrzeni ostatniego roku, szczególnie podczas lata i jesieni. Spadek poziomu zwierciadła wody ocenić można na min. 0,50 m. Wznios zwierciadła wody nastąpić może w okresach po długotrwałych i intensywnych opadach lub po wiosennych roztopach. W okresach takich nasilać się mogą również sączenia wody w nasypowych i rodzimych gruntach spoistych.

Poziom wód gruntowych zależy tu od wodostanów rzeki Odry. Podczas katastrofalnej powodzi w 1997r. lewostronna część doliny Odry, w tym teren badań, została zatopiona falą powodziową. Po powodzi tej zmodernizowano system zabezpieczenia przeciwpowodziowego lewobrzeżnej części miasta przez podwyższenie obwałowań i udrożnienie Kanału Ulgi.

Powodziowe wodostany w korycie Odry z ubiegłego stulecia dla wodowskazu Opole wynoszą:

- 1903r - 154,01 m npm.,
- sierpień 1977r. - 153,487 m npm.,
- sierpień 1985r - 153,035 m npm.,
- lipiec 1997r - 154,91 m npm. (wodowskaz na Młynówce przy Moście Katedralnym).

Ze względu na występowanie poziomu zwierciadła wody na głębokości 2,90 m ppt. w otworze nr 1 oraz brak zwierciadła wody w pozostałych otworach warunki wodne w podłożu określa się jako dobre.

5. Geotechniczna charakterystyka gruntów

Występujące w podłożu grunty podzielono na następujące warstwy geotechniczne zróżnicowane pod względem wieku, genezy, wykształcenia litologicznego i właściwości geotechnicznych:

warstwa Ia – grunty antropogeniczne – nasypy budowlane związane z budową drogi. Od powierzchni terenu występuje kostka brukowa o grubości 0,06 m na podbudowie z piasku średniego o grubości warstwy 0,04 – 0,09 m. Poniżej w otworze nr 4 zalega warstwa z tłucznią o miąższości 0,32 m. Podbudowa piaszczysta w stanie średnio zagęszczonym, warstwa tłucznią w stanie zagęszczonym.

warstwa Ib – grunty antropogeniczne – nasypy niebudowlane stwierdzone we wszystkich otworach poniżej nasypów budowlanych, do głębokości 0,60 – 1,30 m ppt. Są to nasypy piaszczysto – żwirowo – gruzowe, miejscami z glebą, tłuczniem, zwietrzeliną margli lub żużlem. Miąższość warstwy wynosi 0,45 – 0,85 m. Stan techniczny nasypów określony jako średnio zagęszczony i luźny na pograniczu średnio zagęszczonego. Dynamiczny moduł odkształcenia tych gruntów nasypowych $E_{vd} = 16,33 - 33,28 \text{ MN/m}^2$ (MPa), pomierzony we wszystkich otworach na głębokości 0,50 m ppt. oraz w otworze nr 4 na głębokości 0,80 m ppt., odpowiada statycznemu modułowi odkształcenia $E_2 = 34 - 66,5 \text{ MN/m}^2$ (MPa). Biorąc pod uwagę skład nasypów grunty tej warstwy zaliczyć można do grupy nośności **G1** według wysadzinowości gruntu i warunków wodnych, a do grup **G2 – G4** według wartości wtórnego modułu odkształcenia E_2 z badania lekką płytą dynamiczną LFG.

warstwa Ic – grunty antropogeniczne – nasypy niebudowlane we wszystkich otworach poniżej głębokości 0,60 – 1,30 m ppt., zalegają do głębokości 1,90 – 2,60 m ppt. w otworach nr 1, 2 i 4. W otworze nr 3 poziom spągu nasypów nie został określony z braku możliwości dalszego wiercenia z uwagi na natrafienie na trudny do przewiercenia gruz lub element betonowy. Są to nasypy gliniaste z piasku gliniastego, gliny piaszczystej, piaszczystej zwięzłej, pylaste i pylastej zwięzłej z gruzem ceglanym i betonowym, miejscami z domieszką gleby lub kamieni. Stan techniczny nasypów zróżnicowany – od miękkoplastycznego do twardoplastycznego. Dynamiczny moduł odkształcenia tych gruntów nasypowych $E_{vd} = 9,27 - 13,90 \text{ MN/m}^2$ (MPa), pomierzony w otworach nr 1, 2 i 3 na głębokości 0,80 m ppt. odpowiada statycznemu modułowi odkształcenia $E_2 < 30 \text{ MN/m}^2$ (MPa). Partie nasypów gliniastych w stanie twardoplastycznym zaliczono do grup nośności **G3 – G4** według wysadzinowości i warunków wodnych, dla nasypów w stanie plastycznym i miękkoplastycznym grup nośności według tych kryteriów nie określa się. Natomiast według wartości wtórnego modułu odkształcenia E_2 z badania lekką płytą dynamiczną LFG grunty warstwy Ic zostały zaliczone do grupy nośności **G4**.

warstwa IIa – mady rzeczne – piaski gliniaste przewarstwione glinami piaszczystymi, gliny pylaste zwięzłe przewarstwione pyłami oraz gliny pylaste zwięzłe przewarstwione glinami pylastymi zwięzłymi próchnicznymi, stwierdzone w otworach nr 2, 3 i 4 poniżej gruntów nasypowych, w przedziale głębokości od

1,90 – 2,60 do 2,40 – 2,90 m ppt. Stan techniczny glin twardoplastyczny i plastyczny na pograniczu twardoplastycznego o przyjętym stopniu plastyczności $I_L = 0,25$ i symbolu konsolidacji C. Piaski gliniaste występujące w otworze nr 4 to grunty **bardzo wysadzinowe** grupy nośności **G4** niezależnie od warunków wodnych. Gliny pylaste zwięzłe występujące w otworach nr 1 i 2 to grunty **mało wysadzinowe** grupy nośności **G3** w dobrych warunkach wodnych.

warstwa IIb – wilgotne piaski średnie i piaski średnie przewarstwione gliniastymi, stwierdzone w otworach nr 1, 2 i 4 poniżej głębokości 2,40 – 2,90 m ppt. i nie przewiercone do głębokości rozpoznania tj. do 3,0 m ppt. Stan techniczny piasków średnio zagęszczony o stopniu zagęszczenia $I_D = 0,58$ ustalonym na podstawie badania sondą dynamiczną DPL. Są to grunty **niewysadzinowe** grupy nośności **G1** niezależnie od warunków wodnych.

Wydzielone powyżej warstwy geotechniczne przedstawione zostały w kartach dokumentacyjnych otworów geotechnicznych (Zał. Nr 03).

Grupy nośności podłoża gruntowego nawierzchni oraz warunki wodne określone zostały według „*Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych*”, który stanowi załącznik do zarządzenia Nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16.06.2014r. Klasyfikacja podłoża gruntowego do danej grupy została przeprowadzona według dwóch kryteriów. W pierwszym określono grupy nośności na podstawie wysadzinowości gruntu i warunków wodnych (Tablice 7.2. oraz 7.4. *Katalogu...*). W drugim określono nośność podłoża gruntowego poprzez pośrednie wyznaczenie wartości wtórnego modułu odkształcenia E_2 z badania lekką płytą dynamiczną LFG (Tablica 7.3.). Obie klasyfikacje zostały przedstawione w kartach dokumentacyjnych otworów geotechnicznych (kolumny 14 i 15). Zgodnie z *Katalogiem...* „jeśli wyniki klasyfikacji podłoża gruntowego nawierzchni według tych dwóch sposobów są różne to do projektowania należy przyjąć gorszą grupę nośności podłoża gruntowego”.

6. Wnioski

6.1 Nawierzchnię fragmentu ul. Spychalskiego przeznaczonego do poszerzenia jezdni stanowi obecnie kostka brukowa o grubości 0,06 m na podbudowie piaszczystej (**Ia**). Poniżej występują nasypy niebudowlane: do głębokości 0,60 – 1,30 m ppt. piaszczysto – żwirowo – gruzowe (**Ib**), a niżej gliniaste z gruzem (**Ic**). W miejscach wierceń nasypy sięgają do głębokości 1,90 – 2,60 m ppt. W otworze nr 3 prace zakończono na głębokości 2,30 m ppt. z uwagi na brak możliwości dalszego wiercenia, nie osiągając spągu nasypu.

- 6.2 Klasyfikacja gruntów nasypowych, występujących w poziomie warstw konstrukcyjnych nawierzchni wg kryteriów wysadzinowości i nośności podana została w kartach dokumentacyjnych otworów. Parametry uzyskane z badań płytą LFG są niższe niż z klasyfikacji wysadzinowości i zgodnie z „*Katalogiem ....*” do projektowania przyjmować należy wartości niższe.
- 6.3 Poniżej występują grunty rodzime – piaski średnioziarniste w stanie średnio zagęszczonym o $I_D = 0,58$ (**IIb**) przykryte warstwą mad rzecznych w stanie twardoplastycznym na pograniczu plastycznego o $I_L = 0,25$ (**IIa**).
- 6.4 Nasypy warstwy Ib po dogęszczeniu i ewentualnym doziarnieniu mogą stanowić podłoże podbudowy dodatkowego pasa jezdni.
- 6.5 Wg „*Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych*”, który stanowi załącznik do zarządzenia Nr 31 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 16.06.2014r. grunty podłoża rodzimego należą do następujących grup nośności:
- piaski gliniaste w stanie twardoplastycznym na pograniczu plastycznego należą do gruntów bardzo wysadzinowych grupy nośności **G4** niezależnie od warunków wodnych,
  - gliny pylaste zwięzłe w stanie twardoplastycznym i twardoplastycznym na pograniczu plastycznego należą do gruntów mało wysadzinowych grupy nośności **G3** w dobrych warunkach wodnych,
  - piaski średnioziarniste należą do gruntów niewysadzinowych grupy nośności **G1** niezależnie od warunków wodnych.
- 6.6 Konstrukcje nawierzchni podatnych i półsztywnych powinny być wykonywane na podłożu niewysadzinowym grupy nośności G1 o wymaganych w zależności od kategorii ruchu wskaźnikach zagęszczenia i modułach odkształcenia. Podłoże nawierzchni zaszeregowane do innej grupy nośności wymaga doprowadzenia do grupy G1 metodami przedstawionymi w *Katalogu*, na przykład wymianę odpowiedniej grubości warstwy na grunt niewysadzinowy będący jednocześnie warstwą odsączającą, stabilizację lub zastosowanie geotekstyliów.
- 6.7 Ze względu na brak wody gruntowej (otwory nr 2, 3 i 4) lub występowanie wody gruntowej na głębokości poniżej 2,00 m ppt. (otwór nr 1) warunki wodne w podłożu określa się jako dobre.

- 6.8 Parametry geotechniczne gruntów rodzimych do obliczeń nośności podłoża, wyprowadzone z badań terenowych i przez korelację Z PN-81/B-03020 zestawiono w tabeli załącznika nr 04.
- 6.9 Poziom przemarzania gruntu dla rejonu miasta Opole wynosi $h_z = 1,0$ m ppt.
- 6.10 Roboty ziemne wprowadzić należy pod nadzorem geotechnicznym.
- 6.11 Wg KNR-2-01 grunty występujące w podłożu należą do II – III kategorii urabialności.

Opracowała:
mgr Barbara Szydełko